

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDA GÅRDEN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Fru Augusta Sjögren.

PORTRÄTTET HÄR bredvid återger de för ett flertal uppsalabor välbekanta dragen af föreståndarinnan för det välkända sjukhemmet Götgatan 4, Uppsala, — Peterska sjukhemmet — fru Ida Augusta Sjögren. Fru Sjögrens ungdomlighet, som är påtaglig, skvallrar ej om den siffra, som angaf hennes senaste födelsedagsår.

Och ändå var den n:r 56 (den första medräknad). Fru S. kan se tillbaka på ett välsignelserikt och gagnande arbete i den privata nerv- och sinnessjukvårdens tjänst. Och den erfarenhet, som hon nu förvärfvat på detta område, adlad genom det goda hjärtats förädlande inflytande, må man väl hoppas skall länge komma nämnda sjukvårdsområde till del. Hon tillhör dessa tillbakadragna naturer, som ej anse sig förtjänta af en sådan uppmärksamhet som att "komma i tidningarna". Och blott med svårighet har hon delgivit författaren till dessa få rader följande data angående sina personliga lefnadsöden och sin verksamhet.

Hon föddes i Kalmar den 4 okt. 1853, och där tillbragtes barnåren. Redan då hon var ung flicka låg hennes håg till arbete bland sjukdomens och lidandets offer. Omständigheterna hindrade dock. Först efter slutet af ett 10-årigt lyckligt äktenskap med grosshandl. Aug. Sjögren år 1885 blef det för henne möjligt att göra sjukvårdsarbete till sin lifsuppgift. Efter tillfällig sjukvård i Uddevalla, Trollhättan m. fl. ställen förde ödet henne till Uppsala följande år.

Genom förmedling af dåvarande öfverläkaren på Uppsala hospital, prof. Kjellberg, kom fru S. i tillfälle att få öfvertaga sjukvården på det några år förut bildade Peterska sjukhemmet, som då ägdes af fru Hedda Peters. Efter fru Peters död blef fru S. sjukhemmets föreståndarinna. Och i denna egenskap har hon nu verkat de sista 23 åren samt kan snart fira kvartsekelsjubileum. För alla, som känna det sätt, hvarpå hon fyllt sin grannliga plats, som ställer

En de lidandes vän.

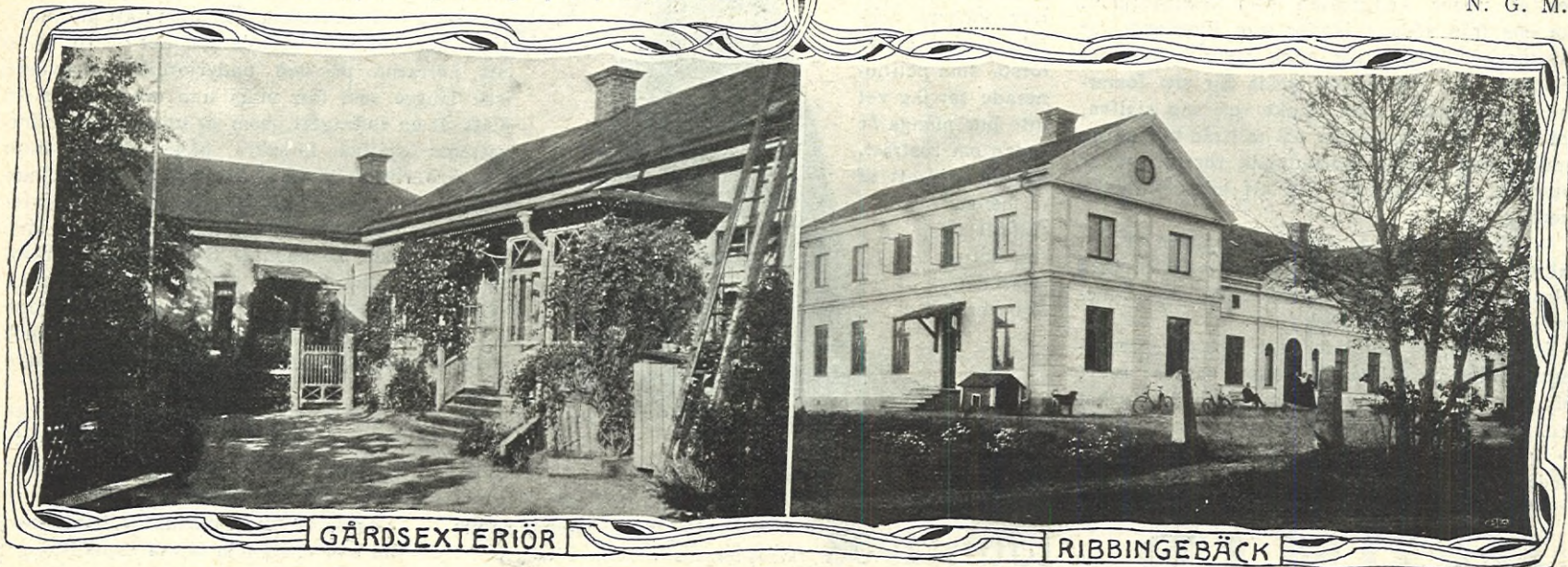
stora kraf på hufvud och hjärta, för dem är ej omdömet svårt att fälla.

Det kan utan öfverdrift sägas att hon väl fyllt sin ansvarsfulla ställning. Rörande själfva sjukhemmet torde ej mycket däröm behöfva sägas. Fridens, idyllens och hemtrefnadens andar ha där bo; och bättre sällskap för de många sargade och oroliga själar, som där under årens lopp vistats, kan näppeligen tänkas.

Fru Sjögrens verksamma natur har emellertid funnit "stugan för trång" och på sista tiden har hon beslutat utvidga sitt arbetsfält. Hösten 1907 inköpte hon därför det gamla herresätet Ribbingebäck, som ägts bl. a. af släkten Oxehufvud. Ribbingebäck ligger i Skogstibble församling af Uppsala län, en mil sydväst om Ålands station (andra station på statsbanan väster om Uppsala). Besökaren erfar förvåning öfver den grundliga restauration, som nuvarande ägarinnan fru S. låtit verkställa med stor ekonomisk upp-

offring och som gör Ribbingebäck till ett utomordentligt komfortabelt och sevärdt rekreationshem. Corps de logiset är synnerligen välinredt och rymligt med öfver ett 20-tal präktiga, smakfullt möblerade gästrum. Läget är ur hygienisk och estetisk synpunkt förstklassigt. Stället omges af en vacker 7 tunnland stor naturpark. I närheten finns en liten fiskrik insjö, där rikt tillfälle till sommarbad, segling, fiske m. m. gifves. Fru Sjögrens afsikt är att, på samma gång sinnessjukhemmet i Uppsala bibehålles och skötes som förut, låta Ribbingebäck få blifva en tillflyktsort för konvalescenter och af hvarjehanda anledningar hvilobehöfvande personer. Vidfogade bild af det trefna gamla herresätet talar för sig själf. Nedskrifvaren af dessa reflexioner uttalar af hjärtat den förhoppningen, att framgång må följa fru Sjögrens nya företag, samt upprepar ännu en gång sina och mångas önskingar om kommande arbetsdagars ej blott möda och strid utan äfven välförtjänt medgång och lycka.

N. G. M.

GÅRDSEXTERIÖR

RIBBINGEBÄCK

Från kvinnokongressen i London.

London den 5 maj.*

DET ÄR SVÅRT att fatta, att det endast är en vecka, sedan jag skref mitt förra bref till Idun. Det är bara en sak, som är svårare att förstå, och det är hur jag skall kunna få in alla denna veckas starka och brokiga intryck i mitt nya bref.

Mina läsare, som möjligen erinra sig, att den stora officiella middagen och den stora stridande rösträttsföreningens möte i Albert Hall stodo omedelbart på programmet, då jag sist skref, önska kanske höra något om toaletter och suffragetter. Denna deras möjliga önskan är ingenting mot min att få berätta hvad jag sett af bägge delarna, men sedan kongressens förhandlingar dock äro kärnan kring hvilken hela detta solsystem af möten, fester och utflykter kretsar, så låt mig börja med att helt kort summera ihop hvad som blifvit deras resultat.

Först de rent praktiska. Vi ha efter mycken möda fått en ny konstitution, som tillåter flera än en förening från hvarje land att sluta sig till alliansen under förutsättning, att de nya föreningarna i de land där förhållandena så medgifva endast ha begäran om rösträtt på sitt program, ha en viss numerär och vilja sammansluta sig till en federation med den gamla föreningen. Vidare ha vi fått ett nytt arbetsprogram för propagandaverksamheten — i hvilket ingår det svenska förslaget att sprida kännedomen om de olika ländernas rösträttslitteratur — en omvald styrelse bestående af mrs Chapman Catt ordförande, mrs Fawcett och fröken Furuhjelm 1 och 2 v. ordförande, mrs Coit skattmästare och fröken Kramers, fru Lindemann och fröken Signe Bergman som sekreterare; en internationell rösträtts-sång, som jag tyvärr icke kan öfversätta, och ett rösträttsbanér eller rättare en flagga och ett banér, till hvilka antagits två af de svenska förslagen med förändrande af färgerna, som bli hvitt och guld i st. för grönt och guld på förslaget.

Sveriges villkorliga inbjudan till alliansen att hålla kongress i Stockholm i juni 1911 är också framförd och accepterad med tydlig förtydning från alla håll. Österrike har i sin tur inbjudit till Wien 1913.

Genom rapporter från de olika länderna ha vi, för att öfvergå till de mera ideella vinningarna, fått den kunskap om rörelsen öfver hela världen som knyter samman kvinnor med skilda tungomål bättre än något annat, föder vänskap och hjälpsamhet samt utåt ger dem styrka och värdighet. Det är ingenting som man sett så litet af under kongressen som klenmodighet, icke ens från sådana länder som Ryssland, där reaktionens hand hvilat tung öfver kvinnorna, i Serbien där de måste strida för sitt fosterlands oberoende, utan tanke på sig själfva, Sydafrika, där man hotar att ta ifrån kvinnorna deras redan vunna kommunala rösträtt, eller Österrike, där de icke ha lof att bilda politiska föreningar.

När vi fått vår rösträtt, kommer vi och hjälper er, är ett uttryck, som jag ofta hört fällas, och som vittnar mycket mer om välmening än om praktisk blick.

Nu efteråt, då jag låter alla dessa representanter från de olika länderna passera revy, minns jag bäst de mycket unga och de mycket

DE FRIGIFNA SUFFRAGETTERNA LÄMNA FÄNGELSET HOLLOWAY.

gamla. Den, som alltid har hört och kanske också trott, att rösträttsintresse läres på äldre dar som en bitter läxa, gläder sig åt att se helt unga flickor barnsligt brinnande och entusiastmerade såsom Belgiens och Serbiens representanter och flera andra bland de delegerade. Sverige tar nog i detta som i andra fall priset, vi göra nämligen anspråk på att ha bland oss kongressens baby, som är suppleant och mycket ung och aldrig varit ensam hemifrån. Hon skall för öfrigt stanna i London för att arbeta vid Robert Brownings settlement i ett af fattigkvarteren. Vi ha dock inte fått se så mycket af henne, hon har varit särskildt omhändertagen af alla de förnäma och älskvärda damer, som visa kongressdeltagarna en gästfrihet, hvilken vi skulle trott vara ett svenskt särmerke. Men om dessa unga flickor kullkasta min sats, att ingen föds rösträttskvinna, så ha de gamla gummorna i stället be-

visat en annan: att man kan dö som rösträttskvinna. Jag skall aldrig glömma en liten torr gumma från Irland, en af de första som petitionerade för jag vet inte hur många år sedan om rösträtt, hur hon vid ett af de många tillfällen, då entusiasmen för mrs

MISS CHRISTABEL PANKHURST.

Bref från Iduns speciella korrespondent.

Catt bröt lös, gaf signal till och anförde bifallet, viftade, hurrade, skrånade och snyftade på en gång värre än någon annan. Det var för öfrigt hennes man som, då hon hållit sitt lilla hälsningstal, blef så entusiastmerad att han plötsligt reste sig och sade några ord själf, hvarpå det gamla rösträttsparet fick en gemensam hyllning. Där var också en annan nära 80 år gammal dam, som gifvit rösträtten hela sitt lif och nu syntes öfver allt med sina långa hvita lockar, mild och leende, ledd och ompysslad som ett barn. Hon strålade nästan som förklarad, när hon försäkrade de unga: "You will get it, and I shall live to see it."

Bland mina läsare finnas nog de, för hvilka rösträttsrörelsens aristokratiska anstrykning är ett argument. Och fast för mig dess demokratiska läggning synes mest öfverbevisande, vill jag därför samvetsgrant framhålla, att den stora officiella middag, till hvilken hela kongressen var inbjuden på onsdagen, hade en fullständigt mondan karaktär. Listan på deltagarna öfvertygade en till början om att aristokratien och societeten voro talrikt representerade, och när man sedan såg alla dessa betitlade damer, fann man, att det var icke de sämsta representanterna, som kommit. Kontrasten mellan dem och de i allmänhet mera anspråkslösa utländska kongressdeltagarna var tydlig, men tycktes icke oro någondera parten, och jag tror att de juvelblänkande hade lika roligt af att titta på de höghalsade ylleklädningarna som tvärtom. Någon stelhet förmärktes icke alls, särskildt vid den dramatiska underhållningen, som bestod i förevisandet af ett vaxkabinett, gick det mycket gemytligt till. För att ge de öfriga bättre tillfälle att se, kröpo de närmaste och förnämaste ner på golvet och sutto där i sin spets- och sammetsprakt. I vaxkabinettet finga vi naturligtvis se suffragetten och polisen — dagens mest populära typer — samt "den manlige Motståndaren", som med fonografröst framförde argumenten mot kvinnans rösträtt: "Hur går det med gubbens middag? Skall han stoppa sina strumpor själf? Ska' vi få era skrikiga röster i parlamentet? Votes for women, votes for dogs and cats!" Där fanns också friherrinnan Åkerhielms "helgonlika mormor", tyvärr måste jag erkänna att man skrattade ut henne, men för denna opassande opinionsyttring måste skådespelerskornas rösträttsklubb, som arrangerat underhållningen, bära det drygaste ansvaret.

Jag har just läst i en korrespondens från kongressen till en stockholmstidning, att rösträttsrörelsen i England, särskildt suffragetternas, är stadd i tillbakagång och dömd att gå under. Och hur vet korrespondenten det? Jo, däraf att herrarna på den underjordiska järnvägen icke längre som förr stiga upp och erbjuda sin plats åt en suffragett, som är utan. Att suffragetterna själfva försäkra både att de ännu icke äro riktigt slagna, och att de få så många platser de vilja på järnvägen, är tyvärr intet motbevis, eftersom de äro parter i målet. Men jag kan som kommentar till historien berätta en annan. Jag åtföljde för ett par dagar sedan några suffragetter på krigsstråten, då de drogo till en af utkanterna för att protestera mot försäljningen af en skattevägrande kamrats ägodelar.

Vi åkte just i hög stämning med fanor och banér på den underjordiska järnvägen och hade fyllt upp vagnen, då en arbetsklädd man kom

* Införandet försenadt på grund af det mellankommande Barnens Dag-numret.

PÄRMAR

till **Idun 1908**
och föregående år

tillhandahållas till följande priser:
Iduns pärm, röda med guldtryck... 1: 50
Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50 om rekvisition och likvid i postansöning
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50 insändes.

Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition,

Svenska landskap:

LIK EN VÄFNAD i gammaldags
allmogestil
med inslag i grönt och blått,
med rödt och hvitt i bård och
band
i harmoniska mönster och mått,
så att intet bryter sig kallt och
hårt,
men allt röjer mästartens hand —
så jag tycker mig se dig än i dag,
mitt fagra Södermanland.

Ditt inslag i grönt är din ljusa
skog

II. Södermanland.

af doftande björk och al.
Det blåa, som lyser, ett band af
sjö
på botten af din dal.
Och rundt ligger stugornas röda
flock
kring kyrkans hvita mur,
och vinden sjunger i gröna träd
sin visa i spelande dur —
I strålände sol ur skaparens hand
du gick en vårdag varm,
och likt ett smycke han fäste dig
vid gamla Sveriges barm.

HJALMAR WALLANDER.

MRS LAWRENCE.

in. Genast reste sig en af "rösträttsfurierna" och erbjöd honom sin plats med orden: "sitt här, ni har arbetat, det har inte jag."

Man må föröfrigt säga hvad man vill om suffragetternas uppförande, att de ständigt ge nya lifstecken ifrån sig tyckes åtminstone för mig svårt att förneka. Jag är icke i stånd att döma om opinionen vänt sig emot dem, det kan ju hända, att all den vilda entusiasm jag sett dessa dagar, åstadkommes af vännerna ensamma och är vilseledande. Men att deras lära predikas som en religiös förkunnelse — "kom med ni alla, som viljen frälsa edra själar —"

att entusiasmen, ungdomen och hänförelsen oemotståndligt sugas in mot dem från alla håll och kanter, och att själfuppostringen och — hvarför icke? — hjältemodet skjuter upp och blommar med de vackraste blommor i deras krets, det har jag själf sett och hört. Det första lifstecknet vi sågo af dem var det stora mötet i Albert Hall på torsdagen, där Mrs Pankhurst och miss Christabel och Mrs Pethick Lawrence talade. De äro, dessa ledare, tre briljanta typer ur den nya kvinnoklass som kallas "the platform woman" och som i England är så talrik. Deras efterföljerskor må stundom förfalla till manér, men själfva äro de storartade: de förmå att för väl tusende gången vara högstämnda, entusiastiska, bedjande och befallande, indignerade, föraktfulla och hoppfulla i den grad, att massan följer deras stämningar tätt i spåren. Blott stundom märker man otålighet hos dem öfver att denna agitation aldrig tar slut, öfver att de måste slösa tid och krafter, som skulle användas till mera positivt arbete, på att upprepa samma argument, kämpa mot samma fiender för samma sak. "We can wait no longer," sade Mrs Billington-Grieg i ett tal på Männens rösträttsförening häromdagen, och man märkte att det var en hjärtesuck.

Suffragetternas taktik har förut blifvit förklarad i denna tidning, och vi veta att ett af

deras främsta agitationsmedel är att gå i fängelse. Trehundra ha redan gjort det, om man lägger tillsamman bägge de stridande föreningarna. På Albert Hall-mötet fick man se dem, hvitklädda, sittande på estraden med flaggor i händerna, och förstod, att de i alla fall representerade en ganska god portion af själfuppostring och entusiasm. Må vara att martyrkronan är billig, alltid kostar den mer än litet hvar af oss skulle ha lust att ge ut för röst-rättssaken.

Detta att gå i fängelse är för dem ett rent viljebeslut och det tyckes som om ingenting vore enklare. "— Mrs Pethick Lawrence blef arresterad, jag bara tog henne under armen och följde med, det var allt," svarade mig en dam på min fråga hvad hon gjort för att komma i fängelse — "och jag går dit igen i juni," tillade hon alldeles stilla och hvardagligt, som om det gällde en tejudning. Af allt att döma bli fängelserna fulla den dagen, då en deputation skall afsändas till hufvudfienden Mr Asquith. Mrs Lawrence sade i sitt tal, att hon önskade det skulle bli något öfver fyra hundra fångar eller lika många som det finns föregifna röst-rättsvänner i parlamentet.

Man har ju hört mycket om hur de frigifna firas, när de komma från Holloway, men det var därför icke mindre roligt att få vara åsyna vittne till en sådan scen. Just morgonen

MRS OCH MISS PANKHURST I FÄNGELSEDRÄKT.

efter Albert Hallmötet blefvo 19 fångar utsläppta, och halfva kongressen, snart sagt, hade af denna anledning stigit upp kl. 6 och letat sig väg till Holloway. Utanför grindarne samlade sig snart en ganska stor skara, fångarnas anförvanter och vänner, ledarna, mödrar med småbarn klädda i färgerna och nyfikna från gatan. Precis kl. 8 öppnades fängelsets portar, ett öronbedöfvande jubel steg mot morgonhimlen och de befriade störtade rakt i armarna på sina vänner och öfverhöljdes med blommor. Mer än allt det arrangerade i processionen, som sedan drog genom gatorna, rörde det mig att se en helt ung arbetare stum och energisk bana sig genom människomuren fram till sin frigifna flicka, utan ett ord, nästan litet häftigt, ta ifrån henne den lilla kappsäcken och med hennes arm under sin, fortfarande med hårdt slutna läppar, dra henne med sig ut ur folkhoppen.

Vi voro sedan med och åto gröt och stekt fisk på en af de "fängelsefrukostar", som hunnit bli en ny typ af umgängeslif i England.

Högkvarteret för hela denna agitation ut öfver landet är 4 Clements Inn här i London. "Women's social and Political Union" har här en lokal på 17 rum, där omkring 50 fast anställda kvinnor arbeta utom de frivilliga. Det är en blandning af kontor och fältläger, fullt af rastlöst arbete. Härifrån utges också föreningens veckotidning, Votes for Women, som säljes i 25,000 exemplar, och som är mästertligt skött af Mr och Mrs Pethick Lawrence.

Jag skulle kunna räkna upp många fler af föreningens "lifstecken", men dem jag nämnt äro ju tydliga nog. Jag har redan varit så utförlig, att jag måste förbehålla mig en särskild artikel i ett annat nummer för att tala om "männen på kvinnokongressen".

Jag är mycket rädd, att om jag får sköta mig själf det dröjer en tid in i juni, innan jag hinner alldeles vänja mig af med att skriva om mitt besök på den nu avslutade Londonkongressen.

ELIN WÄGNER.

MR ASQUITH

Englands nuvarande premierminister.

Begär alltid **Granit-emaljerade** **Giftnöj och syrefasta.** **KALMAR ÅNGKVARNENS A-B:s** tillverkade af utsökt råvara på tidsenligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

KOCKUMS KOKKÄRL **Prisbilliga.** **Hafregryn & Sundhetsmjöl** Finnes hos hvarje väl sorterad specerihandlare i riket.

SVEA **Prisbelönta med högsta utmärkelser.**

Fås på begäran öfverallt i hela världen.

Ur barnens värld.

(Forts.)

Barnatankar.

I.

LILLA KARIN till sin mor
mången barnlig fråga ställer,
och, om särskildt Gud det gäller,
hennes fantasi är stor.
När en gång hon kängor fått,
hörs hon fråga med detsamma
"Männe Gud har kängor, mamma?"
Modern länge ler så godt,
men hon svarar henne dock:
"Nej, ty han behöfver inga!"
Strax hörs Karins utrop klinga:
"Oh, då går han ju på sock!"

II.

Lilla Hilma gärna ritar.
När en gång hon ifrigt plitar
hus vid hus till tidsfördrif,
höjer hon sin röst, den lena:
"Undrar just, hvad far kan mena
med det ordet perspektiv!"

Plötsligt ses i ögat glimma
liten blix. Man får förnimma,
att hon nu fått saken klar,
när bland husen hon placerar
iten man, som promenerar:
"Här går perspektiven, far!"

III.

"Så gjorde också du, när du var liten,"
hör Märta mormor mildt till mamma säga.
"Har mamma varit liten?" Märta frågar.
Hon om den saken önskar visshet äga
och släpper dockan och till mamma springer,
och hennes ögon af förvåning blicka.
"Ja," säger mamma ömt, "det har jag varit.
Jag då var mormors lilla, lilla flicka."
Då frågar Märta, se'n hon tyst hört på:
"Var lilla Märta mammas docka då?"

IV.

Modern söker att förklara
för Karl-Axel, hvad en ängel är.
Intresserad tycks han vara
af hvad modern honom lär.
"Gud till hvarje barn en ängel sänder,
som beskyddar det, att ingen skada händer.
Äfven du en sådan ängel äger."
Detta modern ömt bland annat säger.
Strax Karl-Axel börjar stamma:
"Då är du min ängel, mamma!"

Logik.

NISSENASSE är en för sina fyra år ovanligt logiskt anlagd natur. Som förstån- dig gosse inser han, att kaffe inte är nyttigt för små gossar, och han afstår godvilligt från dess njutande. Men han forskar samtidigt i koffeinabsolutismens historia och kommer därvid till det uppseendeväckande resultat, att man ännu i mammas barndom brukade ge små barn kaffe.

— Men hvarför drack du kaffet då? är hans naturliga fråga.

— Jag visste inte, att det är skadligt för små barn, upplyser mamma.

Då blir Nissenasse upprörd, och med auktoritet i tonen utbrister han:

— Om jag sett, att de gett dej kaffe, när du var liten, så skulle jag sagt: *Ge inte mammsen kaffe, det säger jag!*

Det förbiseende af afståndet i tiden, som här möjligen förelåg, kom däremot icke ifråga beträffande rummet. På sin fyraårsdag fick Nissenasse en bok med en stor kolorerad plansch föreställande skridskoåkande barn. Perspektivet var stort, och ett par gossar i bakgrunden blefvo härigenom vida mindre än en liten hund i förgrunden. Detta var förunderligt.

— Mamma, hvarför äro de gossarna så små och den hunden så stor? var den naturliga frågan.

— Jo, det är därför att gossarne äro så långt borta och hunden så nära.

Ett ögonblick af tystnad och tänkande. Därpå vänder Nissenasse helt enkelt upp och ned på planschen, så att de små gossarna kommo honom själf närmast och hunden längst bort.

— Mamma, hvarför ä' *ändå* gossarna minst? Mamma ryste för denna järnhårda logik. Och den var ändock icke så skarp som när Nissenasse för pappa bevisade, att man inte kan röka med ögonen.

Pappa låg på soffan och rökte. Nissenasse kommer, ser röken stiga upp bakom tidningen och frågar:

— Hvad röker du med?

Pappa vill vara kvick och svarar:

— Med ögonen.

Nissenasses fråga gällde emellertid, enligt hans eget språkbruk, huruvida pappa rökte (= frambragte rök) med pipa eller med cigarr. Och så bevisar han orimligheten i pappas påstående:

— Nehej, man kan inte röka med ögonen, för när man äter lägger man bort det som man röker med, och om man lägger bort ögonen, kan man inte se att äta.

Den beviskedjan tyckte pappa vara i styrka jämbördig med Stiernhielms teori för stjärnornas tillkomst.

Detta skarpsinne var i ständig verksamhet. Det hade också på pappa och mamma sitt inflytande, hvars natur framgår af en annan snabb slutledning.

Pappa ringer af telefon.

— Hvem var det du talade med? frågar Nissenasse.

— Det var farbror Lind. Han bad hälsa min lille gosse. Han vet visst inte hur stor du är, så när vi komma in till sta'n, få vi väl gå upp på kontoret och hälsa på honom. — Fastän, afbryter pappa sig, farbror Lind är visst lite nervös.

Från Iduns Barnens-Dag- pristäfling.

— Har farbror Lind någon liten gosse? fortsätter Nissenasse konversationen.

— Nej, det har han inte.

Då blir Nissenasse fundersam:

— Hvarför är farbror Lind då nervös?

ERNST EKMAN.

Bara en ettöring.

MOR STÅR vid spisen. Far sitter vid fönstret och läser. Han läser alltid numera. Det är godt att få drömma sig bort från verkligheten, tycker han. Far har sett bättre dagar, men så kom det svåra, konkurs och fattigdom. Och nu har han ej mod att arbeta och försöka resa sig igen, om det än skulle lyckas honom.

"Ja, i dag ha vi varm mjölk åt barnen, och litet bröd finns det i skåpet, men i morgon" . . . säger mor och suckar. — Vid bordet sitta två små flickor. Agnes är en liten femåring med ljusa lockar. Hennes tindrande stjärnögon lysa af munterhet. "O, en så rolig gubbe, du ritar, Ellen! Det är sommar, far är ute och ser på de vackra blommorna. Låt mig rita blommorna! Och mor kommer ut på trappan med en korg i handen. Hon skall gå till sta'n och sälja blommor och grönt, och så kommer hon hem med mat åt oss." Ellen är sju år, en drömmerska med så allvarliga ögon som om hon redan skådat all världens ve. "Mor, få vi ett papper till, så ska vi rita stugan, som vi bor i!" "Nej, nu får ni rita på griffeltaflan." "Ja, men vi ha ju ingen griffel! Få vi gå till boden och köpa en griffel?" säger Agnes. "Ja, men du vet ju, att mor inga pengar har," säger Ellen. "Jo, jag har en ettöring, och den ska ni få, för den räcker ändå inte till mat. Stoppa den i vanten och slarvva inte bort den, ty det finns ingen mer!"

Så stilla och högtidliga de gå på vägen! Agnes håller stora syster i handen, och hon kramar så hårdt om ettöringen. Tänk, om hon skulle tappa den! Men snart hoppar Agnes öfver till andra sidan af vägen. "Ser du, den här busken är precis lik en hvit hund! Känn, så mjuk snön är!" Och nu kommer också Ellen till. "Vi ska se, om det finns stjärnor i snön, som far säger. Ja, ser du! Jag skall plocka hela handen full och ta med hem till far." "Nej, vi ska bygga ett slott i snön," säger Agnes. "Och vi ska vara rika, och alla ska vara snälla mot oss," säger Ellen. —

"O, Agnes, jag har tappat slanten!"

Och de små händerna börja ifrigt leta. De söka igenom både slottet och trädgården, men den finns ej. Och tårarna droppa heta ur Ellens ögon, Agnes snyftar: "Aldrig få vi någon ettöring mer." — "Ah, vi går till boden och ber om en griffel," säger Agnes. "Ja, men det är ju att tigga!" "Nej, vi bara ber". På trappan stanna de. "Hvem skall be?" säger Ellen. "Det skall du, för du har tappat slanten." "Kom, vi ska titta i fönstret först! En hel burk med polkagrisar! O, den som finge en!" Och Agnes sätter fingret i munnen, som om hon hade en karamell att suga på. "En hel skål med apelsiner! Minns du, när vi fick en apelsin på julafton?" "Gå först du, för du är störst!"

"Snälla herrn, få vi en griffel att skriva på taflan med!" "Har ni någon slant då?" "Neej," svarar Ellen med darrande läppar. "Ja, här får ni en, som är litet skadad." Hand i hand

LÄS!

Några äldre årgångar realiserar till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige *portofritt*:

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	5: 50
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnumret)	6: —
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1902 (med julnumret)	4: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1903 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1904 (med julnumret)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett	2: —
Idun 1905 (med julnumret, nr 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1908, nr 4 o. 5 felas	2: —

LÄS!

springa de så fort hem. "Mor kan inte veta, att vi har tappat slanten!" "Ja, men vi ska inte narras." "Nej, men om hon inte frågar!" — Tysta sitta de vid bordet och rita gubbar igen. Men det är ej så roligt som förut. "Har mor märkt något," undra små ängsliga hjärtan. Ja, mor förstår. "Är ej griffeln bra?" "Joo, då!" — "Har ni tappat slanten?" Och så får Ellen berätta, hur det gått. "Det var slarfvigt af er att tappa slanten, säger mor. "Ja, men det var ju bara en ettöring," säger far.

EVA HESSELBLAD.

Ett spörsmål.

MODERN LÅG sjuk i nervfeber, och den femåriga Gunhild hade sändts till en ogift moster, för att vistas där tillsammans med hennes ett år äldre dotter under moderns sjukdom.

En dag sutto de båda flickorna och talade med mostern om sina små bekymmer. Dockorna borde få nya kläddningar, deras hattar voro ej vackra, och dessutom ville Ester, kusinen, gärna ha en ny docka. Då hennes mor invände att hon tyckte Ester ej behöfde någon ny docka, ty de gamla skulle få nya, fina kläddningar och blifva lika vackra som någon ny, frågade Ester hvarifrån alla dockor komma.

"Från leksaksboden," svarade Esters mor. "Kommer sådana små flickor som jag och Gunhild också från leksaksboden, mamma?" frågade Ester.

"Nej, min vän, det gör ni visst inte!" svarade modern, bestört öfver Esters fråga.

"Mamma, hvarifrån kommer vi då!"

"Lek nu med edra dockor, flickor, så skall jag hjälpa er med kläder till dem," svarade modern, som om hon ej hört Esters fråga, och tydligen i akt och mening att komma ifrån svaret.

"Ja, men mamma, först skall du säga oss hvar vi kommit ifrån, Gunhild och jag," envisades Ester.

"Det skall ni få veta en annan gång, men inte nu."

"Jo, mamma lilla, nu släpper jag dig ej förrän du säger, hur jag kom till dig och pappa. Är det någon som har burit hit mig till er?"

"Nej, min vän! Vi fann dig i köket, ligande i din vagn, en morgon, då vi kom ut," svarade modern, som förstod att det var omöjligt komma ifrån sin envisa unge med mindre.

"Ja, mamma då är jag nog kommen ifrån leksaksboden ändå, för där har de så många dockor, kärror och vagnar."

"Moster, hvar är jag kommen ifrån?" frågade nu Gunhild, som med spänd uppmärksamhet åhört mors och dotters samtal.

"Dig hittade mor och far i skogen, en söndag de voro ute och promenerade."

"Ja, men kära moster, i december månad! Att jag inte var ihjälfrusen då de funno mig, och hur kunde de veta att jag var född den elfte?"

"När du var född, gissade de sig till, och du var nyss utlagd då de hittade dig, så du hade ej hunnit att förfrysas."

"Ja, men moster, är det verkligen sant att jag är ett hittebarn, och att de jag kallar mamma och pappa ej äro mina föräldrar?" fortsatte Gunhild att fråga, med gråten i halsen.

"Flickor, ni skall ej fråga sådär, det skall aldrig små snälla flickor göra. Lek nu med edra dockor, jag skall snart vara tillbaka!" sade mostern och lämnade rummet. Hon måste gå, ty hon kunde ej uthärda Gunhilds blick,

och inom sig själf kände hon en stor ångest, ty hon såg att hon stört den frid, som rådde i barnets själ. Då hon stängt dörren efter sig, brast Gunhild ut i hejdlös gråt, och hennes tankar kretsade oafbrutet omkring mosterns ödesdigra nödlögn. —

Då Gunhilds mor tillfrisknat, flyttade Gunhild hem, men den längtan, som hon känt efter hem och föräldrar, före det olycksdigra samtalet med mostern, var nu försvunnen. Som en ohygglig spökbild följde henne ständigt den tanken, att hon var ett hittebarn. Då hon såg någon af föräldrarna smeka något af de mindre barnen, eller leka med dem, gick hon ut för att slippa se det, och i sin ensamhet grät hon ofta bittert. Under 3—4 år bar hon inom sig själf detta lidande, utan att våga yppa det för någon, ty hon trodde ingen skulle kunna förstå, hur svårt det var, att veta sig vara ett hittebarn. Hon kände afund mot sina syskon, som hade rätta föräldrar, och en stigande bitterhet mot föräldrarna, som förtego för henne sanningen af hennes härkomst.

En dag, då Gunhilds mor hade mycket stök för sig, lofvade hon de yngre barnen att få gå ut och leka, men Gunhild skulle stanna inne, för att hjälpa henne. Det var väl ej första gången hon försakat leken för att hjälpa sin mor, och hon gjorde det alltid gladt, men denna dag var det som om hennes lilla förtviflade, af falska föreställningar uppjagade hjärta ej kunde bära att de yngre syskonen fingo större frihet än hon, och hon trodde sig tydligt se och förstå, att detta var ej hennes rätta föräldrar. Hon brast ut i en häftig gråt, och på moderns fråga hvarför hon grät, svarade hon, blott för att låta veta att hon kände till "sanningen": "Hvarför kan jag ej få gå ut såväl som edra egna barn?"

"Kära barn, hvad är det du säger?" frågade modern bestört. "Är du ej vårt barn, eller hvarför säger du så?"

"Nej, mamma, jag vet väl att jag ej är ert barn; jag är ett hittebarn," svarade Gunhild under det hon skälde af gråt.

"Hvem har sagt dig detta?"

"Det har moster gjort. Jag har vetat det allt sedan mamma låg sjuk, men jag har ej kunnat säga det förut."

Nu stego tårarna upp i moderns ögon och sakta drog hon den lilla skälvande dottern intill sig, och sade under djupaste rörelse: "Nej, mitt kära barn, du är intet hittebarn, du är vårt barn, vårt eget kära lilla barn."

"Ja, men mamma, hvarför sade moster att jag var ett hittebarn, då jag frågade hvarifrån jag var kommen?"

"Hon sade det endast för att slippa ifrån din fråga, och nu skall du aldrig tänka på det mera, ty det är ingen sanning!"

Ömt tryckte hon sin lilla flicka intill sig och strök med handen smekande öfver hennes ljusa hufvud, och en och annan tår föll ned i de ljusa lockarna. Hon satt och tänkte på huru ömtåliga små plantor barnen äro, och hur ett oförsiktigt uttaladt ord kan fastna i deras själ och bereda dem sorger och oro för långa tider.

ROSA BJÖRN.

Ett minne.

KANSKE DET var därför, att han var den förste som kallade mig tant, — sådant är ju mycket smickrande för en femtonåring, — som jag fäste mitt hjärta vid den lille stackaren. Men nog minns jag, att när jag först fick se honom hajade jag till. Ett alldeles för stort

hufvud på en liten, oformlig kropp och ett par smala ben, som just ingen tjänst kunde göra, utan ersattes af ett par kryckor. Hufvudet satt, stark bakåtlutadt, direkt på skuldrorna. Den, som inte är van vid sådant mänskligt elände, blir hemskt berörd af att se det. Men han hade ett par ögon, som vittnade om att äfven inom denna ömkliga stofthydda bodde en människosjäl, som kunde fröjdas och lida. Vi blefvo, som sagdt, genast goda vänner, Edvard, eller som han med sin pipiga, astmatiska röst själf uttalade sitt namn "Eda", och jag.

Han tyckte om att långsamt promenera i de smala slingrande gångarna i prästgårdens trädgård och att resonera sakta och långsamt om än det ena och än det andra, mest om sina framtidsplaner. Han ämnade bli konduktör. På det hela taget hade han en rätt lycklig tillvaro. Man är väl inte så känslig för, att man har en så illa vanlottad kropp, när man inte är mer än fem år. Och lyckan var den, att min lille vän hade just inte något tillfälle att göra jämförelser. Men så kommo de små kusinerna från Stockholm fram på sommaren, och då blef det synd om "Eda". Stockholmspojkarne voro tvillingar i samma ålder som han, men o, hvilken skillnad! Två små fulländade gentlemän, som kunde tala om allt mellan himmel och jord, först och främst Stockholm, slottet, Skansen, Djurgården och allt, allt! Jag ser ännu Edvards ögon, stora och runda af häpnad och, jag måste ju säga det, af en bitter känsla af att vara efter, att inte ens våga ta upp striden med sådana medtäflare. Nu blef det synd om den lille stackaren, han rent af försvann. Och till min egen skam måste jag medge, att jag ej sökte efter honom. Jag lät besticka mig af de små rörliga, muntra nykomlingarna, och Edvard satt ensam i sin barnkammare med sina tennsoldater och järnvägståg. Och när jag passerade barnkammaren och hörde honom signalera: "Unu! Kvänum. Tio minuter!" — "Unu! Amerika. En minut!" så lämnade det mig rätt oberörd.

Men lille "Eda" gjorde sig påmind, ehuru alldeles mot sin vilja. Ett natt måste han väcka sin sköterska, han hade svårt att andas. Allt värre blef det för hvar dag. Vi klippte af honom det stora gipsbandaget, men det hjälpte ej, och doktorn, som blef hämtad från staden, var allvarsam och fåordig. Det stod illa till. Jag tror inte, att det bara var samvetsförelser, som drefvo mig till att tillbringa de långa, varma julidagarna inne i hans lilla rum, där vi anlade en järnväg från byrån öfver nattduksbordet till fönsterhyllan med två broar af mycket sinnrik konstruktion. F. d. konduktören, som var strängt förbjuden att stiga ur sängen, måste vara stationsinspektör, och jag skötte den öfriga jämvägspersonalens åligganden efter bästa förmåga. Så småningom tror jag, att han blef rätt nöjd med mig. I augusti måste jag resa. Det var svårt att skiljas från den lille mannen. När min äldre syster, som kommit för att hämta mig, gick in för att hälsa på honom, såg han länge pröfvande på henne och sade: "Jag tycker om tant, för tant liknar tant Gertrud!" Var det inte ett vackert tack jag fick?

Fram på hösten fick jag bref om, att min lille skyddsling var död. Så ung jag än var, kände jag, att vid den grafven borde inga tårar rinna. Jag förstod väl, att sådana små stackare inte passa för lifvet. Det behöfs raka ryggar och starka armar, om man skall kunna klara sig. Och hur många är det, som kunna det ändå?

"SYSTER KARIN."

(Fortsättes.)

Landets främsta

litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning
bör ej saknas i något hem. Pristäfvingar hvarje vecka.
Helt år 6:50, halft år 3:25, lösnummer 12 öre.

IDUN

Trotjänare.

I VÅR TID hör ett offentligt ordande i den s. k. tjänarinnefrågan till dagordningen. Diskussionsmöten upptaga den på sitt program, och vi ha tillfälle att i pressen ta del af spaltlånga artiklar, där såväl husmödrar som tjänarinnor göra sina inlägg.

Fruarna ha sina önskemål, tjänarinnorna ha sina. Allt tyder på att vi kvinnor ännu ej funnit en tillfredsställande lösning på en af de viktigaste frågorna inom den stat i smått, där vi redan regera. Hur ett för alla parter tillfredsställande samarbete mellan hemmets kvinnliga krafter skall ordnas i öfverensstämmelse med tidens kraf, är sålunda ännu ett problem.

Jag har iakttagit, att många uttala ordet trotjänare med en suck, och deras tanke går tillbaka till mormors och mormors mors tid. För dem som tro, att släktet är utdött, kan det kanske vara uppmuntrande att höra något om den talrikt besökta sammankomst, som en dag i denna månad hölls i nedre Börssalen i Stockholm. Öfver 300 trotjänarinnor voro då samlade för att emottaga den utmärkelse af "Sällskapet för dygdigt och troget tjänstefolks belöning", som årligen utdelas i form af större eller mindre penningbelopp. Då man såg hela denna skara, som representerade så mycken trohet och ihärdig pliktuppfyllelse, kom ovillkorligen den tanken: Ni, just ni skulle med auktoritet kunna uttala er i den stora frågan!

Ofvannämnda sällskaps verksamhet i Stockholm bör kunna påräkna en större allmänhets intresse, och jag vill därför med några ord beröra dess uppkomst. För att bevara minnet af den glädje, som Karl den femtondes födelse spred inom landet, gäfvos penningssummor till åtskilliga ändamål och den varmhjärtade statsmannen grefve Carl Axel Löwenhielm kom då på den tanken att insamla penningar för att

Hvita Bandets Slottskogs-

GÖTEBORGSDELNINGEN af Hvita Bandet, den nykterhetsorganisation, som kanske mest målmedvetet sträfvat att utföra praktiskt nykterhetsarbete, hade den 30 april glädjen att kunna öppna den första nykterhetsrestaurangen i Göteborg. Redan länge hade planen inom Hvita Bandet ventilerats och till och med i nykterhetsorganisationernas centralkommitté bragtes frågan på tal af dess ombud, fröken Celia Adler. Efter stadsfullmäktiges beslut att förbjuda all utskänkning af spirituösa drycker i Slottsskogen, ansåg man sig böra våga försöket, och den s. k. Vinterpaviljongen förhyrdes af stadsfullmäktige på tre

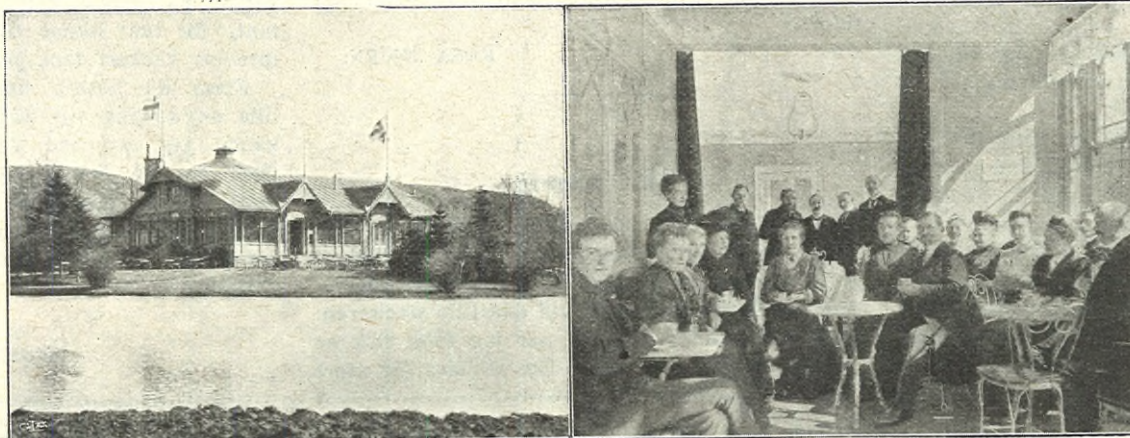

ÅRETS TROTJÄNARE PÅ BÖRSSALEN. A. BLOMBERG FOTO.

bilda en fond till belöning och uppmuntran åt den tjänande klassen, hvars tjänst då för tiden gafs och togs som något så helt naturligt, föga beaktansvärdt. En god tanke, framsprungen ur människokärlekens och rättvisans känsla, finner alltid genklang, så ock vid detta tillfälle. Alla de kungliga, hofvet, Stockholms magistrat jämte enskilda personer tecknade bidrag, större och mindre summor, ända ned till 32 skilling banko, som det då hette.

HVITA BANDETS GÖTEBORGSSTYRELSE.

HVITA BANDETS SLOTTSSKOGSRESTAURANG I GÖTEBORG.

En vacker verksamhet.

När sällskapet den 8 nov. 1828 för första gången sammanträdde, utgjorde dess tillgångar 5,220 riksdaler i kapital och 142 riksd. 16 skilling i utlofvade årliga bidrag. Enligt förra årets tablå är kassaställningen nu 121,707: 16, hvaraf räntan årligen utdelas till inom Stockholm anställda tjänare, som varit minst 15 år i samma hem. Ett ökad antal betalande medlemmar, donationer och testamenten, däribland flera af aflidna tjänarinnor, ha mångdubblat kapitalet, som alltid utan ersättning förvaltats af en nitisk direktion.

Af de 314 tjänarinnor och 2 trotjänare,

re, som i år fingo mottaga belöningar, ha 44 varit i samma familj minst 40 år, 14 i 50 år och därutöver. Ja, en gammal gumma kom för 76 år sedan som barnflicka till sin nuvarande matmors hem.

Denna lät sig då dragas i barnvagn af den nioåriga "lill-pigan", som med joller och lek började sin lifslånga tjänst. Heder åt dessa alla, som härmed i bild presenteras för Iduns läsekrets.

Fotografien, som togs vid blyxtljus vid den nämnda sammankomsten, visar mångt annat, som fårats i deltagande för andras bekymmer och åldrads i osjälvviskt arbete. De belöningar, som sällskapet årligen utdelar, äro på intet vis några nådegåfvor, endast en uppmuntran och ett offentligt erkännande åt det arbete, som sker tyst men likväl är en mäktig häfstång för hemlifvets trefnad och lycka.

Jag kan intyga, att dessa 316 "dygdiga och trogna" sågo minst lika glada och tacksamma ut, då de af ordföranden, generaldirektör Edholm, mottogo sina penningbelopp, som skolbarnet gör, då det ropas upp för erhållande af en säkert mycket lättare förvärfvad premie.

JULIA SVEDELIUS, F. VON HEIJNE.

restaurang i Göteborg.

är mot en hyra af 500 kr. pr år. Omedelbart därefter bildades ett särskildt bolag, som nu vid starten har ett inregistrerat kapital om 16,000 kronor i aktier på 50 kr.

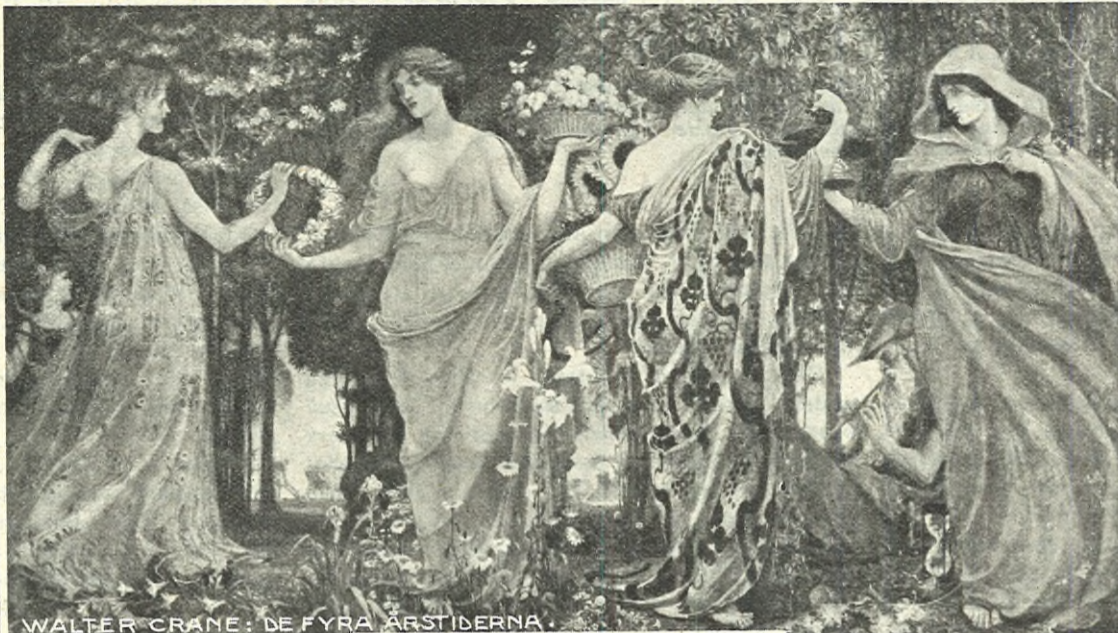
Vi meddela här en interiör och en interiör från invigningstillfället samt en grupp bild af Hvita Bandets Göteborgsstyrelse. Namnen äro från vänster räknadt: nedre raden: frkn Celia Adler, ordf.; frkn Anna Tengström, sekr.; fru Sofie Antonsson, v. ordf.; frkn Elin Hedlund, kassaförvaltare; öfre raden: fru Emelie Sundström, frkn Hedvig Ouchterlony, fru Evangelina Börjesson, frkn Olga Jungbeck.

O. B. D. AHN FELT

Den engelska konstutställningen

UTAN ATT VARA i någon grad bländande eller, pregnant och trots frånvaron af flere betydande namn, har den engelska konstutställningen i alla fall åtskilligt af intresse att bjuda besökaren.

Det är ganska sällan de engelska artisterna finna vägen hit, hvarför de, som göra sig mödan, kunna räkna på att verka med nyhetens behag. Walter Crane, hvars stilstränga och

WALTER CRANE: DE FYRA ÅRSTIDERNA

effektsökeri för att i stället nå fram till den osökta noblessen och den medvetna elegansen hos sina figurer.

Hans här afbildade "Systrarna" är ett verk af grace och förnämlighet, som på intet vis tangerar det konstlade.

En hel del andra mer eller mindre intressanta porträtt af olika konstnärer utfylla väggarna, hvar till sluter sig ett ganska rikt urval af engelsk landskaps-

JOHN LAVERY: SYSTRARNA

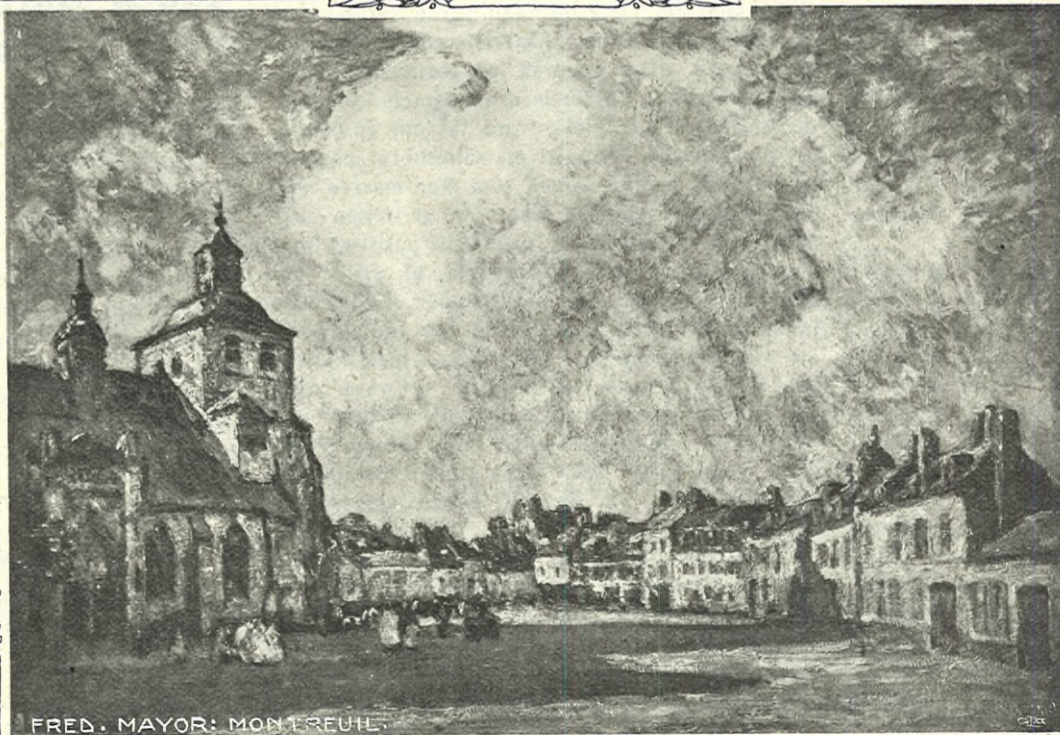
Porträttmålningen har i engelsk konst framstående utöfvare och en bland de främsta torde vara William Nicholson, som på denna utställning representeras af en synnerligen förträfflig bild af skådespelerskan Marie Tempest. N. förenar en påfallande enkelhet i teckningen med en fast karaktär i linjerna — och liknande är förhållandet med hans på samma utställning befintliga kolorerade träsnitt, hvilka med sina sparsamt anbragta färgtoner göra ett starkt och lefvande intryck.

I John Lavery möta vi den mondäne kvinnomålarer, som i någon mån påverkats af Whistler, men tagit afstånd från dennes

WILLIAM NICHOLSON: SKÅDESPELERSKAN MARIE TEMPEST.

klara målningsätt är en hvila för ögat, har ej sändt mera än en enda duk, "De fyra årstiderna". Men den säger rätt mycket om hans dekorativa konst, som på oljemålningens område bl. a. presterat den högdramatiska kompositionen "Timarnes flykt", där man lika mycket beundrar linjernas spänstiga energi som färgens styrka. Crane är ju f. ö. den engelska barnvärldens störste konstnär genom de talrika sagor han illustrerat med teckningar af starkt dekorativ hållning.

FRED. MAYOR: MONTEUIL.

målning, som dock ej har så mycket att säga, om vi jämföra den med hvad våra svenska landskapister ha att uppvisa. De här representerade engelsmännen visa ofta en kärf teknik och luften verkar hård och utan ljus.

Den grafiska konsten företrädes, förutom af Nicholson, af Whistler, Pennell, Keer-Lawson m. fl. och där finnas såväl godbitar som konstnärligt enklare ting.

Skulpturen intar minsta platsen, men har likväl ett och annat vackert konstverk att bjuda på.

Från scenen och estraden

“Moral” på Svenska teatern. 1. Scen ur andra akten: Madame Ninon de Hautville (fru Brunius) och polisnotarien (hr Fröberg). 2. Scen ur tredje akten: Godsägaren Beerman (hr Bäckström) och baron von Lindencrona (hr Hedqvist). Ateljé Jäger foto.

HERRARNE I SIMPLICISSIMUS äro minst sagdt farliga karlar för alla samhällets betrodda och maktägande element. Såväl herrarne af ritstiftet som af skrifpenan ge veckligen ifrån sig så mycken kvick elakhet, att gallfeber och apoplexi en vacker dag torde bli nationalsjukdomar inte endast i det ölsvällda Germania, utan också i hvarje konstitutionellt eller autokratiskt styrd stat, där Simplissimus sätter luften i rörelse med slagen af sina blodröda vingar.

Ingenting får vara i fred för denna kvickhetsligas rifvande klor. Och den stora risken ligger däruti, att de äro genier hela flokken, inför hvilka sådana makter som dumheten och hyckleriet, för att inte tala om alla andra lysande öfversåtar inom samma regering, måste erkänna sig besegrade och genomskådade.

Författaren L. Thoma, en af den stora skämttidningens ampraste pennor, har emellertid icke nöjt sig med spalternas skådeplats för sina utfall, utan nu också ryckt upp på scenen och i en komedi “Moral” gifvit den moderna sedlighetsrörelsen en stöt, som torde ha ådragit densamma svåra inre skador, ty ytterhuden är fortfarande hel och — hård.

Stycket spelas sedan någon tid äfven på Svenska teatern, där det på grund af sin aktuella ton och gisslande handling blifvit en af säsongens största succéer. Skulle man kunnat tro det? Ha då dessa restriktiva lagbud här hemma, hvarmed man sökt och söker inskränka myndiga människors personliga frihet, och alla s. k. “rörelser” i etikens namn inte klämt ihop och petrificerat oss bättre, än att vi fortfarande våga hysa en egen mening och tillåta oss ett bravorop, då tartufferiet spikas på korset? Det ser så ut. Låtom oss i så fall gratulera hvarandra.

“Moral” handlar om ett riksförbund mot osedlighet, stiftadt af en tysk residensstads högt ansedde män. Ett nattligt upptråde hos en viss madame Ninon de Hauteville, hvari polisen lagt näsan, manar förbundet att rycka in; men dess medlemmar få i stället brådt att begrafva hela saken i tystnad, då det blir uppenbaradt, att madame den natten i sina salonger tagit emot en mycket högtstående person och att en för de “sedliga herrarne” särdeles kom-

prometterande, af madame förd dagbok vid samma tillfälle tagits i beslag hos henne af polisen.

Med sina ypperligt karakteriserade figurer och sitt dristiga förhånande af mänsklig humbug är detta stycke ett verk af en ironiens mästare.

Utförandet hade att uppvisa något af det

Fru Gerda Lundequist som lady Macbeth. A. Blomberg foto.

bästa modern skådespelarkonst kan ge. Som den linjerade kammarherretyp, hvilken häfdade snedsprången under korrekthetens mask, var hr Hedqvist, med sitt tals hofmannasötma bakom den defekta tandgården, fullkomligheten själf i fråga om träffsäker ursprungs-beteckning. Polismästarens preussiska stramhet och personliga indifferens inför den moraliska rörelsen betonades med tillspetsad komik af hr Klintberg, och hr Wingård hade af den skeptiske juristen, som ger snärtar åt båda hållen, skapat en originell gestalt. Hvad hr Arehn beträffar var hans läroverksadjunkt ett litet mästestycke för sig, från de latinska citaten allt intill de spända vadorna. Fru Brunius hade lyckats väl i att få de galanta äfventyrens stämning och ton öfver sin Ninon de Hauteville, och hennes glänsande apparition ökade bildens sanning. Vidare äro att nämna hr Bäckström, som utvecklade sin kända humor i skepnad af en själfmedveten godsägare och riksdagsman, hr Fröbergs notarie och fru Fahlman, som med mycken friskhet återgaf en biroll.

Den stora tragedien har alltjämt svårt att få fotfäste på Stockholmsscenen, men Dramatiska teatern söker det oaktadt i säsongens sista timme vinna en smula gehör för densamma genom att framföra Shaksperes “Macbeth”.

Den nutida publiken har sin egen mening ifråga om värdet af den store brittens dramatik, det märker man bäst af ett sådant yttrande, som premiärkvällen fälldes af en åskådare på parkett efter styckets slut att det bästa af allsammans var gardinen, som hissades upp och ner mellan akterna.

Hr Lindberg har i Macbeths roll en uppgift, som ligger bra till för hans temperament, äfven om större kraft varit önskvärd i vissa scener. Fru Gerda Lundequists isande lady Macbeth var af god verkan, och sömngångarscenen gjordes med illuderande sanning.

Bland skaran af biroller var det endast Macduff, som blef till en individuell gestalt,

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

Pris för helt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnnummer 30 öre.

